

כתב „העולם הזה” מדווח מחוככי מוסד נעדרות מאחורי

הימים ה קשים הבנו לות עבר פ פרוצות צע וכלל לא התהלכו במ בשעת ריב רעותה. הגברים לחת עליו, למקום יצי צעירות היוצ הגברי שלה לפנות בוקר כסרורים מו

יום אחר יום הן ממלאות את טורי העיתונות היומית. בזו אחר זו חולפות על פני דוכני השופטים הצעירות בנות 16 ומטה, בלווי שוטרים. התיקים האינסופיים אימרום שחן פרצו גנבו, ברחו, שדדו ויעסקו בזנות. מה קורה לנערות הצעירות לאחר תרגע הקצר של הפרסום? לאן הן מובלות לאחר שהשופט סיים את הטיפול בהן? המבוגרות נשלחות לבתי-הסוהר לנשים. הצעירות חולכות ל„צופיה”, המוסד הסגור לנערות פוטיות. בעמודים אלה מעלה „העולם הזה” לראשונה את המסך על הנקשה במוסד זה.

מאת שלמה אלינב

רבות בחינוך — בעיקר חינוך מיוחד. ה מנהלת ילידת חרשה חיתה שם עד מלחמת העלם, נסעה לאהר מכן לברית המועצות. באחת הערים בסיביר למדה את החינוך המיוחד, ניהלה מוסדות כסוג זה. כשחזרה לפולין, עסקה גם שם בחינוך כזה עד ש עלתה לישראל. בישראל עבדה זמן מה ב משרד החינוך, עד שנדרשה על-ידי משרד הסעד לפתיחת צופיה. כשבאו העובדים הראשונים למקום בו שוכן המוסד, היתה כל הסביבה שוממה. לשתי החניכות הראשונות לא היתה אפילו מטפלת ומבשלת. „עשינו הכל בעצמנו” סיפרה לי המנהלת, „בישלונו יחד מרק חם וישבנו יחד לאכול בחדר-האיכל הגדול — שתי בנות והעובדים. היו לנו יותר עוב דים מחניכות.”

היא יושבה על ספסל במסדרון ו בכתה. כל שאר הבנות ישבו בתורי האוכל ואכלו את ארוחת-הערב בדממה כבדה. על פני נערות אחרות ניכרו עדין עקבות של בכי. המנהלת קמה ממקומה והודיעה: „בנות! אני אמנם מבינה אתכן, אבל לאף אחת אין רשות להטיל עוגש על שום בת בלי אישור מחבר העובדים. אני מקרה שזה מספיק לפעם הזאת!”

המנהלת התישבה במקומה וקול כלי-האוכל הנוקשים נשמע מחדש בתור. „אין דברי” מילמלה אחת הבנות שישבה לידי בתור האיכל, „זה היה מניע לה!” הנערה הבוכה, בת 14 בסך הכל, חיכתה שכל חברותיה תצאנה כדי להיכנס לאוכל. היא לא יכלה להיכנס קודם, כי אף אחת מהבנות לא תסכמנה לאכול איתה ליד שולחן אחד. מה היה תסאה?

כשישבתי אחר כך במועדון הגדול של המוסד ושאלתי את הבנות מה קרה, סיפרה לי אחת מהן: „המוסד שלנו הוא מוסד סגור. אסור לנו לשלוח מכתבים בדואר אורחי. אנחנו שולחות אותם דרך המשרד. היא שלחה מכתב עם בת אחת שיצאה לי חופש והדואר החזיר אותו למנהלת. עכשיו יחשבו שאצלנו במוסד אין משמעת, ובגלל בת אחת שהיתה לא בסדר יתקלקל השם של המוסד שלנו!”

★ ★ ★

הבית הראשון

מו הטיב של מוסד הבנות צופיה על כביש החוף לאשקלון, אינו שם עובר לסוחר. בקרב נהגי המוניות, האוטו-בוסים והמשאיות העוברים ביעף על פני המוסד, צופיה היא „המוסד של הפישעות”. לאנשי המשטרה ושופטי-הנוער המוסד הוא מקום אליו נשלחות נערות שפוטות או שיש להחזיר אליו בנות שברחו ממנו. לאנשי משרד הסעד המטפלים בנוער, ה מוסד הוא מקום הסות לנערות צעירות אליו יש לשלחן על פי חוק החסות לנוער. אך ל-40 הבנות הנמצאות היום במוסד, הוא פשוט בית. לרובן הגדול הוא הבית הראי שון בחייהן.

מוסד צופיה הוא מוסד לנערות פוטיות מעל לגיל 13. זהו המוסד היחיד מסוג זה בארץ. לכאן מובאות כל הנערות שנשפטו על-ידי שופט-נוער על עברות שונות. לכאן גם נשלחות הנערות, שעובדת סיציאלית החליטה כי ביתן אינו מקום מתאים לגדול בו. אין זה בית-סוהר במובן המקורי של המילה. זהו בית-חינוך לנערות, מאחורי גדרתייל.

★ ★ ★

מסיביר — לחוף אשקלון

לפני כשנה נערכה מסיבה פומבית במוסד, לרגל יום השנה החמישית ל קיומו. במסיבת עיתונאים שנערכה לפני החגיגה נשאלה מנהלת המוסד, שרה פריי קל, מה אחוז ההצלחה של המוסד בהחזרת הבנות למוטב. „שבעים ושלושה אחוזים”, השיבה המנהלת.

כעבור יומיים, בביקורת שיגרתית של אחד מפקידי משרד הסעד הבכירים, ספר הפקיד את מספר הנערות שהמוסד הצליח בחינוכן ויצא שהאחוז גבוה בהרבה. לפי חשבוננו היה אחוז ההצלחה 87 ולא 73. הסבירה המנהלת לפקיד: „אני יודעת ש האחוז גבוה יותר מזה שאמרת, אני אך בעילם, בדרך כלל, ההצלחה עג בנות מסוג זה היא 33 אחוזים בלבד. פחדתי שמספר גבוה כל כך יראה כהגזמה.” שרה פריי קל הגיעה ארצה לפני כ-11 שנים מפולין, לאחר שעסקה שם שנים

במדינה

המשק

מישחק באש

עקרות-בית ישראליות רבות הופתעו ב שבועות האחרונים כאשר גילו, כי הגפרור רים שקנו בחנות המכולת שוב אינם נש ברים וגודל הלהבה שוב אינו תלוי במול. ההפתעה היתה גדולה שבעתיים, שכן קופסות הגפרורים נשאו עליהן תחיות של מונפול תעשיית הגפרורים הישראלית — חברת נור.

אלא שחקירה בלשית קטנה היתה מספקת כדי להיחזק, כי בעצם לא חל כל שינוי בטיב הגפרורים הישראליים. די היה להסיר את תחיות של חברת נור כדי לגלות מתח תיה תחיות אחרת — פולנית. **מלאי חירום.** ראשיתו של משחק-האש המיסתורי הוה אירעה זמן קצר אחרי הקמת המדינה, לפני 12 שנה. באותה תקופה רכשה חברת המשביר המרכזי מפולניה 500 תיבות גפרורים, שהכילו כשלושה ו חצי מיליון קופסות גפרורים. אולם לי משביר המרכזי לא ניתן לשחקן בשוק היש ראלו. חברת נור חששה שכמות כזו בשוק תשחק את מפעלה.

כתוצאה מכך מכר המשביר המרכזי את הגפרורים מפולניה לחברת נור, וזו הכניסה אותם לשמירה במחסני-ערובה, כמלאי ל שעת חרום. אחרי 12 שנה, בהן נשכחו הגפרורים מלב איש, ניצתה פתאום הלהבה במשרדי המכס הישראלי. הם נזכרו כי בעצם לפי החיק אסור לאחסן שחורתי-בוא במחסני-ערובה במשך תקופה כה ארוכה.

אולם תצרוכת האש של הציבור הישראלי לא גדלה במשך הזמן. שוב עלול היה להי חצר מצב, בו ישותק מפעל נור למשך חודש ימים. המכס הסכים לכך, שנור תוציא את הגפרורים לשוק טיפין טיפין. הנהלת המכס דאגה לכך שחברת נור לא תרויח מהעובדה שתמכור גפרורים שקנתה לפני 12 שנה במחירי השוק הקיימים. את הפרש במחירים גבה משרד האוצר.

עתונות

המפתח לבטחון

כמה עשרות אורחים ישראליים שילמו את הסכום העגול של 100 לירות תמורת הזכות להימנות על חברי הבלעדיים של מועדון-לילה חדש, שנפתח לא מכבר במר תף ברחוב בני-יהודה בתל-אביב. הם קיבלו לידם אמנם מפתח נאה הפותח את דלת המועדון, אולם עד היום לא הצליחו למצוא את המפתח לתעלומה מזוהה הקיימת סביב מהותו של מועדון המפתח.

הנקודה המסתורית ביותר בתעלומה זו היא: מה חלקו של כתב ידיעות אחרונות ישעיהו („שייקה”) בן-פורת במועדון זה? כי מרגע בו פתח מועדון המפתח את שערי בני אורחים, הברר שלמרות ש המועדון ידוע כהמועדון של שמעון יש ראלי, הרי רווחו הטובה של הכתב הפולי טי-אמנותי המקריח שורה במקום.

איזה צד מיוצג? כבר בהזמנות לי פתיחת המועדון התבלטה השראה זו, כש מקבלי ההזמנות הופתעו לקרוא בהן כי ההזמנות נשלחו אליהם דווקא בהמלצתו של ישעיהו בן-פורת.

מאו נפתח המועדון אין כמעט ערב ש שייקה העליו אינו מופיע בו, ולא כאורח סתם. הוא לא מסתפק רק בשתיית משקאות, אלא טורח לטפח בשאר האורחים הרגשה ביתית. כאשר אין הצפיפות גדולה מדי ב מועדון, טורח שייקה לטלפן לאנשים, מד מינם בצורה אישית חמה לבוא ולבלות בחברתו.

אבל כאשר מנסים לברר מה חלקו של שייקה בעולות המועדון, מיד נתקלים בקיר אטום: „הוא רק המארח ואיש יחסי-הצי בור”.

יש המערערים על כך, באיזו מידה מתיר שב הדבר עם האתיקה העיתונאית — להיות במועדוני-לילה, ויחד עם זאת גם מארח ואיש יחסי-ציבור של מועדוני-לילה מסויים. אולם נוכח קשריו המיוחדים של שייקה עם חוגים מסויימים במשרד הבטחון, הועלתה גם השאלה: האם רק שייקה המבקר האמנר תי שייך לעסק, או גם שייקה איש אמנו של שמעון פרס?

הפרוידיסטים יכלו למצוא את התשובה במודעה שהתפרסמה השבוע בהארץ, שם נמסר על נשפי חנוכה שייערכו במועדון „פרטיים”, נאמר במודעה, „במשרד הבטחון.”

עולה עולה עולה על כולו

20 סיגריאות 37 אגורות

סילו